Verksamhetsberättelse
och bokslut för 2016

NaturochMiljö

Arne Alligator deltog i protest-marschen för Östersjön.

Under biodiversitets-vandringar lärde sig jordbrukare hitta rariteter.

Foto: Katarina Viitala
Pärmfoto: Elli Edgren

Verksamhetsberättelse och bokslut för 2016

År 2016 bjöd på många utmaningar för Natur och Miljö. På grund av den svaga ekonomin var vi tvungna att skära i stödtjänsterna för både den miljöpolitiska verksamheten och för miljöfostrarna. Resursbristen präglade särskilt det miljöpolitiska arbetet och kontakten till lokalföreningarna. Däremot seglade miljöfostransektorn i stark medvind och dess relativa tyngd växte.

Uppskattade biodiversitetsvandringar

I projektet Biodiversitetsvandringar hjälpte vi fem nyländska lantbruksföretagare att hitta och skydda särskilt värdefulla naturobjekt på sina ägor. Konceptet har en stor potential och fick stöd av jordbrukarorganisationen SLC, men av pilotprojektet lärde vi oss också det kräver mycket resurser. Beslut om en fortsättning har inte ännu fattats.

Vi startade kampanjen Solsvar som kommer att vara vår huvudkampanj år 2017. På fyra Solträffar kunde publiken bekanta sig med miljövänliga energilösningar i egnahemshus och stugor. Samlingen av Solberättelser utökades med fyra artiklar om intressanta hus där man använder energi från förnyelsebara källor för att producera värme och el. På hösten fick vi det första beslutet om finansiering för kampanjverksamheten 2017.

Henry Clay Eriksson förevisade sommarstugans solvärmda dusch.

Foto: Dan Söderlund

Saklig och modig advokat

Finlandssvenska medier ville höra våra åsikter om ett brett spektrum av aktuella miljönyheter. Frågan om människans förhållande till naturen stod ofta i fokus i den finlandssvenska miljödebatten. När skarvarnas och sälarnas hembygdsrätt i skärgården ifrågasattes och när krav på fri vargjakt framfördes tvekade Natur och Miljö inte att ta ställning. Vår roll som en saklig och modig advokat för naturvännernas värderingar väcker respekt.

Till de tyngsta miljöpolitiska frågorna på nationell nivå hörde det allt intensivare finländska skogsbruket och den nationella energi- och klimatstrategin. Vi arbetade i nära samarbete med de andra finländska miljöorganisationerna och följde med den internationella debatten via bland annat det europeiska nätverket EEB. I egenskap av riksomfattande miljöorganisation erbjuds

Natur och Miljö möjligheter att uttala sig om en stor mängd lagförslag och att delta i arbetsgrupper som bereder och följer upp miljöpolitiska processer. Ett positivt dilemma var att våra anställda sakkunniga inte hade tid att svara på alla remisser och tacka ja till alla inviter. Det finns utrymme för mera volontärengagemang inom miljöpolitiken.

Internationellt samarbete

Natur och Miljö stod tillsammans med Finlands naturskyddsförbund värd för de nordiska naturskyddsförbundens möte som ordnades i Enare under bästa ruskatid. Av de internationella nätverken prioriterade vi särskilt IUCN vars medlemmar samlades till världskongress på Hawaii, där man manglade fram resolutioner om bland annat gruvdrift på naturskyddsområden, marina skyddsområden och kompensation för biodiversitetsförluster.

Finlands Naturs redaktion kämpade med knappa resurser till följd av svårigheter med såväl

Ledare för de nordiska naturskyddsförbunden samlades i Enare.

Foto: Matti Nieminen

prenumerations- som annonsförsäljning. Responsen från läsarna var lika positiv som tidigare. Tidningen firade 75-års jubileum i form av en artikelserie med intressanta tillbakablickar i miljöjournalistik från gånga årtionden. På grund av nedskärningarna i utrikesministeriets understöd för globalfostran uteblev artikelserien med anknytning till tredje världen för första gången på många år. Vi satsade i stället extra mycket resurser på att gräva fram aktuella miljönyheter från Svenskfinland.

Under tre fjärdedelar av året var Natur och Miljö tvungen att klara sig utan en anställd informatör. Kommunikationsstrategin reviderades eftersom det fanns klart mindre resurser än tidigare att satsa på utveckling av webbsajten och på sociala medier.

Den positiva trenden inom miljöfostransektorn höll i sig tack vare framgångsrik medelanskaffning. Miljöfostranverksamhetens andel av förbundets hela ekonomi steg till två tredjedelar, vilket är mer än någonsin tidigare.

Finlands äldsta naturskola firade

Naturskolornas popularitet steg till rekordnivåer. Våra naturskollärare ordnade naturskoldagar för sammanlagt 5 900 barn och över 800 vuxna. Naturskolan Uttern, som är Finlands äldsta naturskola, firade sitt 30-års jubileum för ett femtiotal inbjudna gäster. Kvarkens naturskola inledde ett samarbete med Hanaholmens kulturcentrum i syfte att utveckla språkundervisning i uteklassrum. Det lyckade pilotprojektet får en fortsättning år 2017.

Ålands naturskola lyckades etablera sig inom barnomsorgen på Åland. I november inledde en av våra naturskollärare arbetet

Naturskolan Utterns lärare bjöd på en doft-cocktail för att fira 30-årsjubileet.

Foto: Magnus Östman

med att bygga upp vår fjärde naturskolenhet, Åbolands naturskola. Naturskolan Uttern och Kvarkens naturskola började tillsammans utveckla ett naturskolpaket om sötvattensnaturen inom ramen för LifeIP-projektet Freshabit.

Naturskolorna deltog i LYKE-nätverkets certifieringsprogram. Vårt naturskolkoncept väckte stort intresse på Educamässan och i flera internationella sammanhang.

Ut i naturen

En mångårig dröm gick i uppfyllelse när vi i början av året gav ut häftet *Följ med våren* för barn, som bygger på Luonto-Liittos koncept Kevättuuli. En annan viktig milstolpe nåddes när Schildts & Söderströms inför höstterminen gav ut läromedlet *Myrsteg* för åk 1. Natur och Miljös naturskollärare var en av

bokens författare. Samarbetet med förlaget fortsätter år 2017 när nästa del av läromedelsserien skall utkomma.

Fortbildning om uteundervisning var en viktig del av våra tjänster till daghem och skolor. Vi ordnade sammanlag 12 fortbildningstillfällen för pedagoger i olika delar av Svenskfinland.

På våren lanserade vi den nya temahelheten Vårt gemensamma jordklot för miljöprogrammet Grön flagg. Vi hjälpte daghemmen och skolorna att ta i bruk det nya materialet genom en turné av sex fortbildningstillfällen i olika delar av Svenskfinland. På hösten beslöt Natur och Miljö att dra sig ur Grön flagg från och med hösten 2017, då FEE Suomi övertar ansvaret för både den svenska och den finska verksamheten.

De fem tvåspråkiga naturlägren för barn och familjer som vi ordnade inom ramen för projektet Natur & Språk fick utmärkt respons av deltagarna (66 barn och 8 familjer) och stor uppmärksamhet i finlandssvensk media. På hösten ordnades en verkstad där lägerledare och språkforskare diskuterade de metoder för tvåspråkig fritidsverksamhet som hittills har testats.

Östersjöprotest på Naturens dag

Barnens Östersjöprotest ordnades för andra gången. Huvudjippot gick av stapeln i Helsingfors på Naturens dag i slutet av augusti. Efter en marsch med plakat och glada rop från Senatstorget var det dags för en fest på Medborgartorget med fina uppträdanden av Arne Alligator & Djungeltrumman, en kör från lägret KOMP, Lee Angel och Ronya. Politiker från riksdagspartierna och östersjöbiologer var på plats för att svara på barnens frågor. Inför Östersjöprotestdagen besökte vi 13 skolor och fem läger där vi träffade sammanlagt 700 barn och

Foto: Magnus Östman

Personal och medlemmar träffades på förbundsmötet i Karleby.

samlade in över 100 bidrag till projektets webbsajt.

Strategi för nytt uppsving

Medlemstalet fortsatte att sjunka och antalet person-medlemmar var 2 776 vid årets slut. Resoluta åtgärder krävs för att svänga den nedåtgående trenden, som pågått i många år Alla 20 lokalföreningar fortsatte sin verksamhet under året, men fortfarande hör bara hälften av medlemmarna till en lokal-förening. Natur och Miljö betjä-nade sina medlemsföreningar genom att sköta medlems-registret och faktureringen av medlemsavgifter.

Medlemskåren samlades till ett vanligt årsmöte i Karleby. Mötet var startskottet för en strategiprocess som kommer att utmynna i en ny treårsplan som skall godkännas på förbunds-kongressen 2017.

Styrelsen sammanträdde sammanlagt sex gånger under

året. Fram till förbundskongressen verkade följande personer i styrelsen:

Jan Ekebom (förbundsordförande), Henna Björkqvist (vice ordförande med Jon Lindström som personlig suppleant), Jannika Reed (Petra Granholm), Anette Bäck (Ralf Wistbacka), Anders Albrecht (Marianne Fred), Jan Åström (Sara Kåll) samt Carolina Silin (Alf-Peter Heino).

Efter förbundsmötet verkade följande personer i styrelsen: Jan Ekebom (förbundsordförande), Anette Bäck (vice ordförande med Jan Åström som suppleant), Henna Björkqvist (Jon Lindström), Jannika Reed (Petra Granholm), Anders Albrecht (Marianne Fred), Birthe Weijola (Sara Kåll) samt Alf-Peter Heino (Kim Fredenberg). Som revisor fungerade Anders Lundin (CGR) och som verksamhetsgranskare Tom Gullberg.

Sammanlagt utförde personalen drygt 11 årsverken under ledning av verksamhetsledare Bernt Nordman. Året var tungt för personalen. I början av året utmynnade samarbetsförhandlingar i rejält minskad arbetstid för två fast anställda på kansliet. Tjänsten som ledande miljöfostrare var obesatt från sommaren. Ledningsgruppen belastades kraftigt till följd av de här nedskärningarna, som dock var nödvändiga av ekonomiska orsaker. Ekonomichefens arbetsbörda påverkades också av att vi tog i bruk ett nytt ekonomiförvaltningssystem.

Hela personalen samlades två gånger för planeringsdagar och två gånger för korta personalmöten och social samvaro. På hösten diskuterades den lokala tillämpningen av det nationella konkurrenskraftsavtalet och den nya verksamhetsplanen för arbetshälsovården. Arbetshälsovårdens tjänster utnyttjades i lite större utsträckning än året innan. Miljöfostrarna ordnade månatliga videokonferensmöten och den övriga personalen på Annegatan samlades en gång per vecka till ett avdelningsmöte.

Sparåtgärder gav resultat

Tack vare de hårda sparåtgärderna hölls förbundets ekonomi i balans. Resultatet för året blev 417,53 euro. De totala kostnaderna minskade med 5 procent till 820 220 euro. Av detta utgjorde personalkostnaderna omkring två tredjedelar. Ekonomiförvaltningskostnaderna ökade med en tredjedel, med det berodde främst på engångsutgifter för det nya ekonomisystemet som i fortsättningen förväntas medföra kostnadsinbesparingar.

Verksamhetsintäkterna ökade med 15 procent till 149 973 euro, främst tack vare flera läger och lägerskolor. För Finlands Naturs del minskade intäkterna från prenumerationer men försäljningen av annonsutrymme gick bättre än föregående år. Intäkterna från medlemsavgifter minskade med 4 000 euro på grund av bortfallet av medlemmar.

Natur och Miljö är fortfarande starkt beroende av bidrag och understöd. Intäkterna från bidrag och understöd uppgick till 504 662 euro, vilket täckte 62 procent av de totala kostnaderna. Därtill erhöll Natur och Miljö ett statsbidrag om 100 000 från miljöministeriet. Statsbidraget minskade med 25 000 euro (20 procent) jämfört med året innan.

Vi nådde inte våra mål gällande intäkter från donationer. Större satsningar på penninginsamling behövs under de närmaste åren för att bredda finansieringsbasen.

Tack vare proaktiva men smärtsamma sparåtgärder kunde förbundet undvika ett underskott till följd av att bland annat statsbidraget minskade. Det egna kapitalet är dock fortsättningsvis litet i förhållande till förbundets årliga kostnader. Det strukturella underskottet i Natur och Miljös ekonomi har minskat men förbundets rörelsefrihet minskar i takt med minskade allmänna understöd och sjunkande medlemstal.

RESULTATRÄKNING

	1.1–31.12.2016	1.1–31.12.2015
Ordinarie verksamhet		
Intäkter	149 972,50	127 639,06
Kostnader		
Personalkostnader	-560 599,72	-599 391,75
Övriga kostnader	-259 328,33	-263 715,96
Kostnader totalt	-819 928,05	-863 107,71
Överskott+/underskott-	**-669 955,55**	**-735 468,65**
Tillförda medel		
Intäkter	575 189,31	612 994,06
Kostnader	-5648,60	-5 915,20
Överskott+/underskott-	**-100 414,84**	**-128 389,79**
Investerings- och finansieringsverksamhet		
Intäkter	1124,34	989,56
Kostnader	-22,09	-231,32
Överskott+/Underskott-	**-99 312,59**	**-127 631,55**
Allmänna understöd	**100 000,00**	**125 000,00**
Räkenskapsperiodens resultat	**687,41**	**-2 631,55**
Bokslutsdispositioner		
Förändring av reserver	-269,88	-3 466,19
Räkenskapsperiodens överskott+/underskott-	**417,53**	**-6 097,74**

BALANSRÄKNING

	31.12.2016	31.12.2015
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Placeringar	0,00	2 000,00
BESTÅENDE AKTIVA	**0,00**	**2 000,00**
Fonder med egen täckning		
Skärgårdsfonden	37 032,81	36 762,93
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Färdiga produkter/Varor	0,00	413,71
Fordringar		
Kundfordringar	8310,40	2 232,00
Övriga fordringar	32,00	-493,32
Resultatregleringar	4 947,52	12 178,18
Kortfristiga fordringar	13 289,92	13 916,86
Kassa och bank	298 271,93	255 952,43
RÖRLIGA AKTIVA	**311 561,85**	**270 283,00**
AKTIVA	**348 594,66**	**309 045,93**
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Fonder med egen täckning		
Skärgårdsfonden	37 032,81	36 762,93
Fonder		
Övriga fonder	92 260,17	92 260,17
Balanserade vinstmedel	-6578,56	-480,82
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	417,53	-6 097,74
EGET KAPITAL TOTALT	**123 131,95**	**122 444,54**
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt		
Skulder till leverantörer	3 991,95	2 992,79
Övriga skulder	7 332,92	8 795,99
Resultatregleringar	214 137,84	174 812,61
Kortfristiga skulder	225 462,71	186 601,39
PASSIVA	**348 594,66**	**309 045,93**

NOTER TILL BOKSLUTET 31.12.2016

Bokslutet har gjorts enligt kap. 2–3 i statrådets förordning 1753/2015.
Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till euro enligt den kurs som noterades på bokslutsdagen.

	2016	2015
PERSONAL		
Föreningen har under året haft 11 (12) fast anställda.		
Löner	451 294,67	480 796,20
Pensionskostnader	81 375,38	87 227,47
Övriga lönebikostnader	15 681,02	14 937,22
Övriga personalkostnader	12 248,65	16 430,86
FÖRÄNDRING I EGET KAPITAL		
Fonder med egen täckning		
Skärgårdsfonden	36 730,93	33 296,74
Ökning	269,88	3 466,19
Skuld till föreningen	32,00	32,00
Skuld till fonden	00,00	-32,00
Fonder med egen täckning 31.12	37 032,81	36 762,93
Övriga fonder 1.1		
Naturskolans hyresfond	22 387,71	22 387,71
Ständiga medlemmar	1 872,46	1 872,46
Verksamhetsfond	68 000,00	68 000,00
Övriga fonder 31.12	92 260,17	92 260,17
Balanserade vinstmedel 1.1	-6 578,56	-480,82
Årets över/ -underskott	417,53	-6 097,74
Vinstmedel 31.12	-6161,03	-6 578,56
Eget kapital totalt 31.12	123 131,95	122 444,54

Under året erhållna bidrag vilka överförts till följande år (ingår i passiva resultatregleringar) 133 381,52 (79 954,56).

Revisionsarvode åt KPMG: 4 400,00 (2 903,46)

BOKSLUTETS OCH VERKSAMHETS-BERÄTTELSENS UNDERSKRIFTER

Helsingfors den 13.3.2017

Ekebom Jan, ordförande

Bäck Anette, viceordförande

Albrecht Anders

Björkqvist Henna

Heino Alf-Peter

Reed Jannika

Weijola Birthe

Nordman Bernt, verksamhetsledare

Revisionsanteckning

Över utförd revision har idag avgetts berättelse.

Helsingfors den 23.3.2017

Lundin Anders, CGR
KPMG

Granskningsanteckning

Över utförd verksamhetsgranskning har idag avgetts berättelse.

Helsingfors den 24.3. 2017

Gullberg Tom, Verksamhetsgranskare

Natur och Miljö är en oberoende, ideell miljöorganisation, grundad 1970. Vi är aktiva i Svenskfinland och på Åland, men deltar också i internationella nätverk. Vår verksamhet har idag två huvudspår: miljöfostran och miljöpolitisk verksamhet. Gedigen sakkunskap är vårt trumfkort.

Läs mer om vad vi gör på www.naturochmiljo.fi

Bli medlem idag!

Natur och Miljö rf
telefon: (09) 6122290
e-post: kansliet@naturochmiljo.fi
www.naturochmiljo.fi